

ВІДГУК

офіційного опонента,

кандидата наук із соціальних комунікацій Липак Галини Ігорівни на дисертацію
Мазура Олександра Леонідовича

«Музичні архівні фонди радіокомпаній в умовах цифровізації»,
представлену на здобуття наукового ступеня доктора філософії зі спеціальності
029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа

Актуальність теми дисертаційного дослідження. Однією з важливих завдань сучасної архівної та бібліотечної справи є визначення пріоритетів розвитку діяльності установ такого типу з метою вироблення ефективної концепції збереження фондів та забезпечення до них доступу зацікавлених користувачів, що відповідає концепції вільного доступу до інформації. Є також потреба у виборі базових орієнтирів, за якими будуть визначатися пріоритетні напрямки діяльності тих чи інших видів діяльності музичних архівних фондів радіокомпаній як елемента соціально-економічної системи в умовах цифровізації глобального комунікаційного простору. У контексті вирішення цих завдань дисертаційне дослідження Мазура Олександра Леонідовича є безперечно актуальним, оскільки пропонує науково обґрунтовані рішення, що сприятимуть оптимізації функціонування системи управління та діяльності музичних фондів радіо. Визначення дисертантом основних принципів діяльності архівів провідних радіомовників в контексті архівного зберігання фонодокументів, які впливають на результативність їх роботи, може бути використано і для підвищення ефективності функціонування установ такого типу в Україні.

Обґрунтованість наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації, полягає в тому, що вони базуються на коректному використанні наукових методів, теоретичних досягнень світової документознавчої думки, потужній емпіричній базі дослідження: дисертант провів контент-аналіз цифрових онлайн-ресурсів архівних сховищ провідних світових радіомовників, музичних фондів бібліотек та музеїв звуку. Дисертантом було окреслено перспективу подальшого розвитку вказаних

інформаційних ресурсів та потенційні можливості їх інтеграції до світового соціокомунікаційного середовища шляхом оцифрування даних та забезпечення безпечного доступу. Вказано на необхідність залучення сучасних технічних засобів для комплексної реалізації вказаної мети.

Наукова новизна результатів дисертаційного дослідження полягає в тому, що в дисертації вперше визначено механізми та резерви підвищення ефективності ресурсного потенціалу музичних фондів радіокомпаній в умовах цифровізації суспільства, з'ясовано структурні складові та принципи розвитку системи збалансованого менеджменту радіокомпаній у контексті зберігання, збереження, забезпечення доступу, оптимізації роботи сховищ, обґрунтовано їх сервісну модель, яка будується на безперешкодному доступі усіх верств населення до ресурсів та сервісів музичних радіофондів, суттєво розвинуто наукові уявлення про кращі моделі організації зберігання та доступу до аудіодокументів, критерії збалансованості їх пріоритетів, визначені позиції щодо реалізації ефективної моделі функціонування радіофондів в цифровому комунікаційному просторі.

Оцінка змісту, структури та обсягу дисертаційної роботи. Дисертація складається із анотації, вступу, трьох розділів, висновків, додатків, списку використаних джерел. Загальний обсяг дисертації — 225 сторінок: основна частина дисертації — на 161 сторінці, список використаних джерел — 314 найменувань на 29 сторінках, 7 додатків на 16 сторінках.

У **вступі** обґрунтовано актуальність обраної теми, її зв'язок з науковими програмами і планами, визначено мету, завдання, об'єкт і предмет дослідження, його теоретико-методичні засади, розкрито наукову новизну і практичне значення одержаних результатів, наведено відомості про особистий внесок здобувача, апробацію результатів дослідження, публікації автора.

Перший розділ дисертації присвячено вивченню сучасного стану наукової розробленості досліджуваної проблеми та встановлення послідовностей та зв'язків в історичному аспекті, що відстежується в контексті синергії двох систем – радіомовлення та звукозапису, ретельному аналізу публікацій

українських та зарубіжних бібліотекознавців, обґрунтуванню методологічного інструментарію дослідження.

Другий розділ присвячено висвітленню сучасного стану фондів світових радіокомпаній, зокрема окреслено сучасний стан та перспективи розвитку фондів ЦД «Українське радіо» АТ «НСТУ». Окремий інтерес являє матеріал, що висвітлює етапи формування, становлення та розвитку британського мовника «BBC Radio 1», а в даному контексті і принципи комплектування, накопичення, класифікації та розмежування архівних фонодокументів. У контексті архівного зберігання радіоколекцій також розкрито роль національних і університетських бібліотек та музеїв, зокрема висвітлено практику, яка набула активного розвитку у Сполучених Штатах Америки та країнах Європейського Союзу. Така модель є вельми корисною для врахування досвіду розвинених країн щодо запровадження правових засад і дієвих механізмів корпоративної співпраці бібліотек та архівів радіокомпаній; створення цифрової платформи акумуляції, обміну, зберігання та надання в користування інформаційного ресурсу, запровадження мобільних послуг.

У **третьому розділі** дисертаційного дослідження розкрито стратегії цифрової інтеграції та диверсифікації каналів доступу до системи архівних музичних фондів радіокомпаній, обґрунтовано модель їх розвитку в умовах цифровізації суспільства. Варто погодитися з висновками дисертанта про те, що оптимальним прикладом реалізації парадигми збалансованого розвитку та використання інформаційних ресурсів радіофондів є розбудова системи міжрепозитарної сервісної моделі «Цифрова музика у радіобібліотеці», яка спирається на такі базові принципи «формування – зберігання – безпека — доступ»; розбудови єдиної програмної та апаратної платформи комунікаційної взаємодії комунікант – комунікат - рецепієнт, на основі масштабного поширення цифрових послуг через синтез мережевих можливостей, підтримки життєвого циклу об'єктів архівного зберігання; захисту та збереження документних пам'яток української культури у формі звукозаписів.

Повнота викладу результатів дослідження в наукових публікаціях, зарахованих за темою дисертації. Основні наукові положення, результати і висновки дисертаційного дослідження відображено у 14 публікаціях, серед яких: 7 наукових статей, з них 3 – у фахових виданнях, внесених МОН України до переліку наукових фахових видань України, 4 – в іноземних виданнях, що індексуються міжнародними наукометричними базами (Index Copernicus, Global Impact Factor, Scientific Indexing Services, International Scientific Indexing, Open Academic Journals Index), 7 – тези доповідей у збірниках матеріалів наукових конференцій. Всі результати, висновки, наукові положення, що містяться в дисертації, дисертант одержав особисто, праць у співавторстві немає. Обсяг і стиль викладення матеріалу в означених публікаціях релевантно відображають основні наукові результати дослідження.

Відсутність порушення академічної доброчесності. Перевірка тексту дисертаційної роботи на унікальність через спеціалізовану програму STRIKEPLAGIARISM засвідчила відсутність порушень дисертантом принципів академічної доброчесності. Уважне вивчення дисертації та наукових публікацій Мазура Олександра Леонідовича підтвердило наявність посилань на використані дисертантом праці, відсутність академічного плагіату, самоплагіату, елементів фабрикації та фальсифікації.

Зауваження до дисертаційної роботи. Заради об'єктивності оцінки результатів дисертаційного дослідження необхідно висловити наступні зауваження, які не носять концептуального характеру та не впливають на загальну позитивну оцінку роботи:

1. У підрозділі 2.2 варто було детальніше висвітлити особливості організації корпоративної взаємодії архівних фондів радіокомпаній з публічними і університетськими бібліотеками, а також процедури та механізми трансферу та інтеграції радіоколекцій до бібліотечних фондів відповідного спрямування.

2. Зважаючи на детальне представлення у підрозділі 3.2 дисертації механізмів та різноманіття диверсифікації каналів доступу до архівної музичної

спадщини доцільно було б описати механізми реалізації таких положень у роботі вітчизняних музичних архівних фондів радіо; що наразі вже впроваджено; які програми прийняті для реалізації; які саме дії спрямовано на розширення асортименту цифрових інформаційних послуг архівних музичних фондів вітчизняних радіокомпаній.

3. Представляючи міжрепозитарну інтеграційну модель «Цифрова музика у радіобібліотеці», автор описує її сервісні характеристики з точки зору зручності для користувача і мало уваги приділяє технологічним особливостям консолідації аудіоресурсів в межах єдиного порталу.

Загальний висновок щодо дисертації. Дисертація Мазура Олександра Леонідовича «Музичні архівні фонди радіокомпаній в умовах цифровізації» має наукову і практичну цінність, одержані результати і підсумкові висновки характеризуються науковою новизною, достовірністю та обґрунтованістю. Дисертація є завершеною науковою працею, оформленою відповідно до вимог, які висуваються до кваліфікаційних робіт, поданих на здобуття наукового ступеня доктора філософії.

Дисертація відповідає вимогам пп. 9-12 «Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 6 березня 2019 р. №167, а здобувач Мазур Олександр Леонідович заслуговує присудження йому наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа.

Офіційний опонент

кандидат наук із соціальних комунікацій,
викладач ВСП «Зборівський фаховий
коледж Тернопільського національного
технічного університету імені І. Пулюя»

Липак

Галина Липак

*Людмила Липак
засвірюю,
Укеним тор по каррах*

Т. Шерв'юк